

Nyugdíjkorhatárok az Európai Unió országaiban

Az öregségi nyugdíjrendszerek elsődleges feltétele a nyugdíjkorhatár, ami azt az időpontot jelenti, amikor a legkorábban nyugdíjba lehet menni. Magyarországon a nyugdíjba vonulás feltételeit a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer határozza meg, a korhatár 62 év, az EU-ban további 3 év szolgálati idő letöltésére van szükség nyugdíjba vonulásig. Milyen különbségek és hasonlóságok vannak még a magyarországi és EU-s nyugdíjrendszer között? Összefoglaló.

Magyarországon az általános **öregségi korhatár** 62 év, azzal, hogy a nők ezt fokozatosan, 2009-ben érik el egy folyamatban lévő **korhatáremelés** keretében. Lényegében ez azt jelenti, hogy az 1946. után született nők korhatára már a férfiakkal azonosan 62 év. Korábban mehetnek **nyugdíjba** azok, akik a szervezet fokozott igénybevételével járó, vagy az egészségre különösen ártalmas munkát végeznek – azaz **korkedvezményben** részesülnek. A kedvezmény attól függ, hogy mennyi időt töltöttek a kedvezőtlen munkakörben.

Elmondható, hogy hazánkban a korhatár rugalmas, hisz a **nyugdíjba vonulás** időpontjának megválasztása lehetőségével 2009-ig a biztosítottak legnagyobb része élhet. A férfiak 60 és 62 éves koruk között élhetnek ezzel a lehetőséggel, a nők pedig a születési évük alapján meghatározott korhatár és az annál 5 évvel alacsonyabb életkor közötti időben. Természetesen az **előrehozott nyugdíj** a letöltött szolgálati idő függvénye. Magasabb szolgálati idő esetén csökkentés nélkül, alacsonyabbnál pedig csak csökkentéssel lehet a korhatár előtti nyugdíjat igénybe venni. Itt kell megemlíteni a foglalkoztatáspolitikai nehézségek hatására bevezetett, foglalkoztatáspolitikai **korengedményes** nyugdíjat, amelyet azok a **nyugdíjkorhatár** előtt állók kaphatnak, akik meghatározott **szolgálati idővel** rendelkeznek és foglalkoztatójuk megfizeti az **előrehozott korhatárig kifizetendő nyugdíj** összegét, 2009. december 31-éig van lehetőség a munkavállaló és foglalkoztatója ezirányú megállapodására.

Az Európai Unió tagországai maguk határozzák meg nemzeti **nyugdíjrendszerük** szabályait – korhatár, biztosítási idő szükséglet, **nyugdíjszámítás** módja – amelynek következtében valamennyi tagállam eltérő feltételeket állít a **nyugdíjkorhatárt** és az előírt szolgálati időt illetően. A közösségi jogszabályok azért szükségesek, hogy a tagállamok gyakran jelentős különbséget mutató nemzeti jogrendszerei megfelelően kerüljenek összehangolásra. A koordinációs rendeletek csak az Európai Unión belül mozgó személyekre vonatkoznak. A rendeletek természetesen nem vonatkoznak azokra, akik ugyanabban az országban maradnak egész életük során.

Az Európai Unió tagországaiban általában 65 éves életkorban határozták meg a **nyugdíjkorhatárt**. Természetesen, mint a legtöbb **nyugdíjrendszerben** az általános korhatártól ez esetben is vannak eltérések. Jó pár nyugdíjrendszerben alacsonyabb a nők nyugdíjkorhatára, mint a férfiaké. A különbség leggyakrabban öt év volt, de ezekben az országokban is előirányozták és meg is kezdték a két nem korhatárának egységesítését.

A következő táblázat szemlélteti a **nyugdíjkorhatár alakulását** az egyes országokban:

<i>Tagállam</i>	<i>Nyugdíjkorhatár</i>
Ausztria	Nők: 60 év (2024 és 2033 között fokozatosan 65 évre emelkedik), férfiak: 65 év
Belgium	Nők: 65 év, Férfiak: 65 év
Dánia	Nemzeti nyugdíj esetében 65 év (67 év azok esetében, akik a 60. életévüket 1999. 07.01-ig betöltötték).
Egyesült Királyság	Nők: 60 év (2010-2020 között fokozatosan 65 évre emelkedik), férfiak: 65 év
Franciaország	Általános rendszerben 60 év. Kiegészítő rendszerben 65 év, de bizonyos feltételek esetén lehetőség van 60 éves kortól nyugdíjba menni.
Görögország	1992.12.31. előtt biztosítottak esetében nők: 60 év, férfiak 65. év. 1993. 01.01. után biztosítottak esetén egységesen 65 év.
Olaszország	Nők: 60 év, férfiak 65 év. Az új rendszerben (1996.01.01. óta 57 – 65 év)
Svájc	Első pillér nők: 63 év, 2005-től 64 év, férfiak: 65 év. Második pillér nők: 64 év, férfiak 65 év.
Csehország	Nők: gyermekek számától függően 2004-ben 55 év és 4 hónap – 59 év és 4 hónap Férfiak: 61 év és 4 hónap 2004-ben. A korhatár nők esetében évente 4 hónappal növekedik addig, míg gyermeket nem nevelő nő esetében el nem éri a 62 évet, gyermeket nevelő nő esetében az 59 évet. Férfiak esetében a korhatár évente 2 hónappal nő addig, míg el nem éri a 63 évet.
Észtország	2004-ben 59 év (2016-ig a nők korhatára is fokozatosan 63 évre emelkedik) férfiak 63 év.
Lengyelország	Nők: 60 év, férfiak: 65 év.
Lettország	2004-ben nők 60 év (fokozatosan 62 évre emelik), férfiak: 62 év.
Litvánia	Nők: 2006-tól 60 év, férfiak: 62,5 év
Málta	Nők: 60 év, férfiak 61 év
Szlovénia	Függ: a biztosítási évek számától: 15 év után: nők 63 év, férfiak 65 év 20 év után: nők 61 év, férfiak 63 év, de 58 életév után 38 (nők), 40 (férfiak) biztosítási idő szükséges
Finnország Hollandia Luxemburg Portugália Spanyolország Ciprus	65 év
Liechtenstein	64 év
Irország	66 év

Izland Németország Norvégia Svédország	67 év
Magyarország	62 év

Foglalkozás és munkahely szerint is gyakran vannak különbségek.

Legjellemzőbb csoportok:

- a közszférában a fegyveresek és a köztisztviselők,
- a magánszférában pedig a bányászok, a tengerészek és a vasutasok, valamint egyéb nehéz, veszélyes és egészségtelen munkát végzők.

E rendszerekre is igaz, hogy adott nyugdíjkorhatár mellett a különböző kedvezmények és a rokkantosság következtében a tényleges nyugdíjba vonulás alacsonyabb korban történik. Sok ország a kedvezmények és a rokkantnyugdíj igénybevételének megnehezítésével ösztönzi a magasabb korban való nyugdíjba vonulást. Ugyanakkor a jelenlegi helyzetben időközben a születéskori életkor és a 65 éves korban várható életkor is megnövekedett, egyre hosszabb ideig és egyre több embernek kell folyósítani a nyugdíjat. A nyugdíjrendszerek finanszírozási nehézségekkel küzdenek.